

از چه سالی باید آموزش زبان به کودکان را شروع کرد؟

بسیاری از کارشناسان بر این باورند هرچه زبان دوم در سنین پایین‌تری به کودک آموزش داده شود احتمال این‌که کودک در سال‌های بعد در یادگیری این زبان موفق‌تر باشد، بیشتر است. در سال 1996 یک مقاله در روزنامه نیوزویک منتشر شد که نتایج یک تحقیق را بررسی می‌کرد. بر اساس این تحقیق، کودکی که بعد از 10 سالگی شروع به آموختن زبان دوم کند با احتمال کمتری ممکن است بتواند بعدها این زبان را مانند کسانی که آن زبان، زبان مادری‌شان است، صحبت کند. نتایج این تحقیق توسط زبان‌شناسان زیادی تایید شده است و به دنبال این تحقیق، تحقیقات بسیار دیگری هم انجام شد که بر همین موضوع تاکید داشت. بررسی‌های بیشتر در مورد یادگیری زبان در سنین پایین نشان داد کودک نه تنها با یادگیری زبان، برخورد اجتماعی‌اش تقویت می‌شود و در ارتباط با دیگر بچه‌ها موفق‌تر عمل می‌کند، بلکه این مسئله می‌تواند باعث پیشرفت عملکرد کلی کودک در بقیه دروس در مدرسه نیز بشود. در تحقیقی روی بچه‌های مدارس یکی از کشورهای غیرانگلیسی زبان، کودکانی که بیش از 4 سال به یادگیری زبان دوم (اغلب زبان انگلیسی) پرداخته بودند نسبت به بچه‌هایی که زمان کمتری آن زبان را آموزش دیده بودند یا اصلاً زبان دومی را یاد نگرفته بودند، در امتحان جامع و تست‌های مورد نظر تحقیق نتایج بهتری کسب کردند. طبق این تحقیق بچه‌هایی که زبان دوم یاد گرفته بودند حتی از بچه‌هایی که به یادگیری ریاضی پرداخته بودند هم موفق‌تر عمل کرده بودند. نتایج بررسی‌های متخصصان آموزش کودک نشان داده است کودکانی که زبان دوم می‌آموزند در حل مسائل پیچیده خلاقیت و تبحر بیشتری دارند. بررسی‌های بروک لمبرت و تاکر، در سال 1974 نشان داده است بچه‌هایی که توانایی یاد گرفتن بیش از یک زبان را دارند هوش بالاتری دارند. لمبرت این‌طور استدلال می‌کند که شاید یادگیری زبان دوم و زبان‌های بیشتر باعث پیشرفت توانایی ذهنی و قوه درک فرد شده است.

نقش والدین در آموزش زبان

آموزش زبان باید توسط یک متخصص و بر اساس سیستم مناسب باشد. ساعات و جلسات آموزش زبان دوم و نحوه به کارگیری آن کاملاً حساب شده است به همین دلیل والدین ناآشنا به این امر ممکن است نتوانند مربی‌های خوبی برای آموزش زبان به کودک‌شان باشند. اما آن‌ها می‌توانند با تشویق کودک به یادگیری و حمایت از او، علاقه کودک را به فراگیری زبان و فرهنگ دیگر بیشتر کنند. به کودک‌تان نشان بدهید توانایی

او در صحبت کردن به زبان دیگر، برای تان ارزشمند است و با او همراهی کنید. سعی کنید کودک تان را به جشن‌ها یا مراسمی که در مورد فرهنگ‌ها و زبان‌های دیگر است ببرید یا با مشورت معلمش، کتاب‌ها و فیلم‌هایی به زبانی که در حال یادگیری است در اختیارش قرار دهید. اگر خودتان هم به آن زبان آشنایی، برایش به آن زبان کتاب بخوانید اما سعی کنید کلمات را به صورت صحیح تلفظ کنید. در بقیه مواد درسی با کودک تان کار کنید تا کودک با خیال راحت‌تری به یادگیری زبان بپردازد و مشکلی در زمینه‌های دیگر نداشته باشد.

زبان دوم ، از چه سنی؟

کارشناسان آموزش کودک و زبان‌شناسان معتقدند کودکانی که قبل از دوره نوجوانی به یادگیری زبان دوم بپردازند بهتر می‌توانند در زمینه تلفظ کلمات به طور صحیح و نزدیک به صاحبان اصلی زبان عمل کنند. زبان‌شناسان این موضوع را به تغییرات فیزیولوژیکی مربوط می‌دانند که در مغز کودکان در سنین نوجوانی رخ می‌دهد. تفاوت هجاها و آواها در زبان‌های مختلف که باعث تفاوت لهجه‌ها می‌شود در کودکانی که زبان را قبل از شکل‌گیری بخش‌های مربوطه در مغز یاد گرفته‌اند کمتر به چشم می‌آید. به همین دلیل بهترین سن آموزش زبان به کودک، قبل از 10 سالگی و زمانی است که کودک هنوز در زبان مادری خود هم پیشرفت چندانی نداشته است. البته این مسئله به هیچ وجه کودک را از یادگیری زبان مادری باز نمی‌دارد بلکه به پیشرفت آن هم کمک خواهد کرد. بعضی از والدین نگران این نکته هستند که یاد دادن زبان دوم در سنین کم ممکن است باعث شود کودک زبان مادری خود را فراموش کند یا این‌که در یادگیری زبان مادری و ادبیات آن دچار مشکل شود. در حالی‌که زبان‌شناسان خلاف این باور را دارند. آن‌ها معتقدند یادگیری زبان دوم به دلیل به کارگیری ذهن کودک در استفاده از ترجمه‌ها و معانی کلمات و ساختار جملات می‌تواند باعث شود زبان مادری خود را هم بار دیگر بیاموزد و آن را در کنار زبان دوم یاد بگیرد. توجه کودک به یک زبان جدید می‌تواند باعث توجه او به ساختارهای زبان و جمله‌بندی‌ها شود. چیزی که ممکن بود تا آن زمان به آن چندان توجهی نشان داده نشود.

بهترین روش‌های آموزش زبان به کودک

برای آموزش زبان دوم به کودک، 3 روش اصلی وجود دارد که اغلب موسسات و سیستم‌های آموزش از یکی از این 3 روش استفاده می‌کنند. به کارگیری هرکدام از این روش‌ها به سن کودک، سیستم تربیتی کودک و نگاه والدین به مسئله یادگیری زبان بستگی دارد. کودک در بعضی از این روش‌ها سریع‌تر زبان دیگری را یاد می‌گیرد و در بعضی از روش‌ها آزادی بیشتری برای انتخاب یادگیری دارد.

روش غرقه سازی: در این مدل از یادگیری کودک کاملاً در محیطی با زبان دیگر قرار می‌گیرد. در مهدهای کودک دوزبانه مربی‌ها با زبان دوم که هدف یادگیری است صحبت می‌کنند و در مدرسه هم بچه‌ها حداقل نیمی از اوقات خود را در طول روز به یادگیری زبان دوم می‌پردازند. در روش غرقه‌سازی کامل که البته در مدارس معدودی اجرا می‌شود کودک همه مواد درسی مانند ریاضی، علوم و تاریخ را به زبان دوم فرا می‌گیرد. در این روش یادگیری زبان در واقع زبان دوم به جای این‌که موضوعی برای یادگیری باشد خود وسیله‌ای برای آموزش مواد درسی دیگر است و کودک ناخودآگاه مجبور به یادگیری این زبان می‌شود. بچه‌هایی که با این روش زبان یاد می‌گیرند در صحبت کردن زبان دوم با لهجه صحیح و به طور کامل، موفق‌ترند و به سطوح بالاتری از یادگیری زبان می‌رسند. اگرچه ممکن است در ابتدا، یادگیری در بعضی از مواد درسی، بچه‌ها به اندازه‌ای که آن درس‌ها را به زبان مادری خود یاد می‌گیرند موفق نباشند اما به تدریج و با پیشرفت‌شان در یادگیری زبان دوم، این مشکل هم برطرف می‌شود.

روش آموزش زبان خارجی در مدارس ابتدایی: در این روش به جای این‌که زبان دوم در پایه راهنمایی به کودک آموزش داده شود، در همان سال‌های ابتدایی و همراه با دیگر درس‌ها به طور مقدماتی به کودک یاد داده می‌شود. در این روش زبان دوم به عنوان یک سوژه یادگیری به کودک معرفی می‌شود و به طور معمول 3 تا 5 جلسه در هفته کودک زمان صرف یادگیری این زبان می‌کند. میزان موفقیت این روش کمی کمتر از روش قبلی است اما کودکانی که در این سن یادگیری زبان را شروع می‌کنند نسبت به کودکانی که در سال‌های بعد برای اولین بار زبان دوم را یاد می‌گیرند، پیشرفت بیشتری خواهند داشت. ارائه زبان دوم در سال‌های اولیه تحصیلی که کودک شوق برای یادگیری دارد باعث بالا رفتن سرعت یادگیری می‌شود. بسته به تلاش و میزان زمانی که صرف آموزش این زبان به کودک می‌شود ممکن است در آینده کودک بتواند به خوبی و با فصاحت به زبان دوم حرف بزند.

روش اکتشاف در زبان دوم: در این روش سن کودک کمی بالاتر است و این روش بیشتر از آن‌که آموزش زبان باشد در واقع نوعی تقویت شناخت کودک است. در این روش فرهنگ و زبان دوم به عنوان یک مفهوم

به کودک ارائه می‌شود. برای کودک در مورد فرهنگ و زبان‌های مختلف صحبت می‌شود و ممکن است بیش از یک زبان به کودک ارائه شود تا کودک در یادگیری زبان دوم حق انتخاب داشته باشد. در مراحل بالاتر این روش، ساختارهای زبان دوم هم به کودک آموزش داده می‌شود اما بیشتر از آن که تاکید بر فصیح صحبت کردن این زبان باشد، هدف آشنایی و ارائه اطلاعات در مورد فرهنگ جامعه‌ای است که به آن زبان سخن می‌گویند. اگر جلسات آموزش بیشتر از 2 یا 3 بار در هفته باشد ممکن است توانایی کودک در صحبت به زبان دوم هم بیشتر شود اما والدین نباید انتظار داشته باشند کودک در این روش یادگیری بتواند بعدها به طور فصیح و با لهجه مناسب به زبان دوم حرف بزند. این روش یادگیری بیشتر مورد علاقه والدینی است که فکر می‌کنند آموزش زبان دوم ممکن است باعث فشار بر کودک شود. اگرچه این روش می‌تواند زمینه یادگیری زبان در سال‌های بعدی باشد و سرعت یادگیری زبان در فرد را در سال‌های بعدی زندگی افزایش دهد.